

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Utredningsavdelningen
Helena Mähler
YTTRANDE
2003-10-13
Reg.nr 13-3401-03

Digitala tjänster – hur då? En IT-politik för resultat och nytta (SOU 2003:55)

Ert dnr N2003/4485/ITFoU

Högskoleverket har anmodats yttra sig över IT-kommissionens betänkande *Digitala tjänster – hur då? En IT-politik för resultat och nytta*. Verket koncentrerar sina synpunkter till kapitlet om högre utbildning samt de delar som behandlar myndigheternas informationsansvar inom sina respektive sakområden.

Helheten

Högskoleverket anser att betänkandet som helhet innehåller goda förslag, såsom att användarnyttan ska styra utvecklingen och att ett större verksamhetsperspektiv är nödvändigt för utvecklingen av digitala tjänster. När det gäller utbildning saknar verket dock ett resonemang om hur de föreslagna förändringarna ska genomföras.

Tyngdpunktsförskjutning för IT-kompetenser i högre utbildning?

I betänkandet lyfter IT-kommissionen fram tjänsteproduktionen som en central uppgift för den fortsatta utvecklingen inom IT. Detta kommer enligt kommissionen att leda till ett behov av fler utbildade inom nya kompetensområden, varför IT-utbildningarna på högskole- och universitetsnivå behöver breddas och förnyas, med en större tyngdpunkt på informations- och tjänsteutveckling.

I Högskoleverkets pågående utvärdering av utbildningarna i informatik samt data- och systemvetenskap har vi hittills kunnat se att det finns en stor spännvidd i utbildningarnas innehåll. Gemensamt för de allra flesta utbildningar är dock att de i varierande grad innehåller inslag som t.ex. tjänsteutveckling eller studier av teknikens funktion i relation till människor och organisationer. Det finns också tvärvetenskapliga utbildningar med IT-inriktning i kombination med t.ex. olika samhällsvetenskapliga eller humanistiska ämnen.

De flesta IT-utbildningar har i dagsläget problem med lågt antal sökande. Utbildningsplatser står tomma och hela utbildningar har fått läggas ner. IT-kommissionen antyder att en breddning och tydligare nyttoinriktning tillsammans

med en mer aktiv och gemensam information och marknadsföring kan vända den nedåtgående trenden. Högskoleverket anser att det är viktigt att arbetsgivarna inbjuds att aktivt delta i sådana informations- och marknadsföringsåtgärder, bl.a. för att visa på framtidsutsikterna i yrket.

Förslag som rör utbildningens innehåll

Högskoleverket kan inte lämna några rekommendationer om utbildningarnas utformning, omfattning och innehåll. Detta ansvar ligger hos lärosätena. Verket ser dock positivt på en kontinuerlig förnyelse av utbildningarna utifrån nya kompetensbehov i samhället.

Högskoleverket instämmer i bedömningen att det är viktigt att beakta de blivande arbetsgivarnas önskemål och framtida kompetensbehov, både i planeringen och i utformningen av utbildningarna.

Oavsett arbetsmarknadens omedelbara behov ska en högre utbildning naturligtvis ge studenterna goda teoretiska ämneskunskaper, metoder för fortsatt lärande och ett kritiskt tänkande samt tillräcklig ämnesmässig bredd för att förbereda för specialisering i arbetslivet.

Hur ska förändringen genomföras?

Högskoleverket saknar förslag på hur den omfattande nydaningen av utbildningarna ska genomföras och förankras hos lärosätes- och fakultetsledningarna. De föreslagna förändringarna kräver rimligen investeringar i tid och pengar samt en kompetensuppbyggnad i lärarkåren.

Att integrera IT-moment som tar upp informations- och tjänstefrågor i alla ämnen

När det gäller en eventuell integrering av IT-moment som tar upp informations- och tjänstefrågor i andra ämnen, menar Högskoleverket att det är viktigt att se till relevansen för varje ämne och att en sådan integrering anpassas till de varierande behov som finns inom olika utbildningar.

Konferens om den framtida IT-utbildningen

Högskoleverket driver sedan ett par år ett arbetsmarknadsprogram, som bl.a. behandlar relationen mellan högre utbildning och arbetsmarknad. Mot den bakgrunden är verket positivt till IT-kommissionens förslag om att tillsammans med KK-stiftelsen anordna en konferens om den framtida IT-utbildningen.

Informationsresursansvar och standardiseringsarbete

En överblick över myndigheternas informationsresurser är en förutsättning för en strategisk planering. Det är därför en bra idé att klargöra informationsresursansvaret. Ett sådant klargörande och ett uppdrag åt myndigheterna att utarbeta översikter skulle främja utvecklingen av informationsresurser. Det är dock viktigt att utgå från varje sektors speciella

förutsättningar, och eventuella krav på planering bör innehålla tydliga riktlinjer som tas fram i dialog med myndigheterna.

Högskoleverket anser att det är ett bra initiativ att arbeta med standarder på ett strukturerat och målinriktat sätt. Det är dock viktigt att lägga fokus inte enbart på näringslivets behov. Mycket finns att göra i myndigheters samarbete med varandra och medborgarnyttan bör vara vägledande i standardiseringsarbetet.

Även de punktvisa satsningarna inom standardisering bör vara strategiskt planerade för att kunna vara till nytta inom ett så stort område som möjligt.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern, i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Håkan Forsberg och efter föredragning av utredaren Helena Mähler. I ärendets beredning har även informatören Jenny Ljung deltagit.

Sigbrit Franke

Helena Mähler

Kopia till:
Utbildningsdepartementet